

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa K. P.
przeciwko M. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. akt XXI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz pozwanej kwotę 120,00 zł
(słownie: sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 21 lutego 2019 r., sygn. akt XXI Pa (...) po ponownym rozpoznaniu sprawy, oddalił apelację powoda K. P. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 12 lipca 2016 r., sygn. akt VII P (...) i oddalającego jego powództwo o przywrócenie do pracy w pozwanych M. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

Powód zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, a to (-) art. 100 § 1 k.p. w związku z art. 17 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz.U.

z 2019 r., poz. 2277) przez błędną wykładnię i przyjęcie, że ustawa ta nie wyklucza wrywkowego czy prewencyjnego badania pracowników alkomatem, a tym samym, że nie muszą zostać spełnione przesłanki w niej określone i badanie nie musi być wykonane przez osobę uprawnioną, co doprowadziło do przyjęcia wniosku, że powód nie mógł odmówić wykonania polecenia pracodawcy, niezgodnego z prawem; (-) art. 27 ust. 1 i 2 pkt. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1781) w związku z art. 22¹ § 1, 2 i 4 k.p. przez niezastosowanie i przyjęcie, że pracodawca ma prawo żądać od pracownika bez wyrażenia przez niego zgody na piśmie i wobec braku innej podstawy prawnej podania danych wrażliwych, tj. danych o stanie zdrowia, którym są informacje dotyczące trzeźwości; (-) § 23 pkt. b w związku z § 24 ust. 2 Regulaminu pracy pozwanej w związku z art. 8 k.p. przez niezastosowanie, co doprowadziło do przyjęcia błędnego wniosku, że pracownik odmówił logowania się do systemu z powodu stanu po użyciu alkoholu, podczas, gdy już samo przebywanie na terenie zakładu pracy w stanie po użyciu alkoholu, nawet w celu wzięcia urlopu, wiązałoby się z odpowiedzialnością dyscyplinarną pracownika; (-) art. 52 § 1 pkt. 1 k.p. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że odmowa przez pracownika poddania się profilaktycznemu badaniu alkomatem w czasie pobytu na terenie zakładu pracy stanowi ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i jest działaniem bezprawnym oraz zawinionym.

Wskazując na powyższe powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w W. w całości i uwzględnienie apelacji, a tym samym uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Względnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za postępowanie kasacyjne.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. formułując istotne zagadnienie prawne „czy w świetle przepisów kodeksu pracy, ustawy o wychowaniu w trzeźwości, przepisów dotyczących ochrony danych osobowych dopuszczalne jest prewencyjne badanie

probierzem trzeźwości pracowników przez pracodawcę bez spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości?”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia

prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jure argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można przy tym zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, niepublikowane).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu. Sformułowane we wniosku zagadnienie nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego, gdyż udzielenie na nie odpowiedzi nie wykracza poza zwykłą wykładnię prawa i stosowanie prawa. W przeciwnym razie funkcja podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. będzie bezprzedmiotowa i postępowanie kasacyjne stanie się powszechną (trzecią) instancją. Skarżący stawia pytanie, na które pośrednio odpowiedź została udzielona przez Sąd Najwyższy w wyroku z 22 listopada 2018 r., II PK 199/17, wydanego w niniejszej sprawie. Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że zachowanie powoda było bezprawne (polegało na naruszeniu podstawowych obowiązków pracowniczych). Podkreślił również, że poddanie się profilaktycznym badaniom na trzeźwość należy do podstawowych obowiązków pracowniczych. Powód miał zatem obowiązek poddać się badaniu na nietrzeźwość, zaś wątpliwości co do tego, czy badanie ma nastąpić przed, czy po zalogowaniu się

do systemu, nie uchylały bezprawności zachowania. Sąd Najwyższy stwierdził również, że zachowanie powoda była zawinione, gdyż powód miał pełną świadomość, iż uchyla się od obowiązku a zachowanie powoda w dniu 20 sierpnia 2015 r. korespondowało z opisem przewinienia zawartego w piśmie rozwiązującym umowę o pracę. W okolicznościach sprawy nie budziło także wątpliwości, że powód świadomie uchylił się od wykonania polecenia, wobec czego Sąd drugiej instancji zasadnie przyjął, że naruszenie zostało przez niego dokonane z winy umyślnej. Zachowanie powoda polegające na odmowie wykonania polecenia poddania się profilaktycznemu badaniu trzeźwości naruszało zasadnicze uprawnienia pracodawcy do nadzorowania i organizowania procesu pracy, co miało istotne znaczenie w kontekście rodzaju wykonywanej przez pozwanego działalności – przewozu osób.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.